

VIDENCENTER
FOR SVINEPRODUKTION

Støttet af:

& European Agricultural Fund for Rural Development

FODERFORBRUGET I SOHOLDET KAN REDUCERES

ERFARING NR. 1315

Handlingsplaner og opfølgning reducerede det gennemsnitlige sofoderforbrug med 65 FEso pr. årssø i 8 besætninger, uden at antallet af fravænnede grise pr. årssø blev påvirket negativt.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION, DEN RULLENDE AFPRØVNING

FORFATTER: THOMAS BRUUN CHRISTENSEN

GUNNER SØRENSEN

UDGIVET: 25. JUNI 2013

Dyregruppe: Søer

Fagområde: Ernæring, management

Sammendrag

I 8 besætninger blev foderforbruget i gennemsnit reduceret med 65 FEso pr. årssø. Dette blev opnået ved i gennemsnit at give søerne 45 FEso mere pr. årssø i diegivningsperioden, men samtidig blev foderforbruget i resten af cyklus + polte i gennemsnit reduceret med 110 FEso pr. årssø. Dette skete ved blandt andet mere konsekvent huldstyring og fokus på foderstrategien i farestalden. Forbedringer i management medførte endvidere at antallet af fravænnede grise pr. årssø i besætningerne blev øget. Besætningerne havde i gennemsnit oplevet en produktivitetsstigning på 0,8 fravænnet gris pr. årssø og et reduceret foderforbrug, så de brugte i gennemsnit 4 FEso mindre pr. fravænnet gris.

Reduktionen i foderforbruget og forbedringen i produktiviteten blev opnået ved at gennemføre handlingsplaner i hver besætning i samarbejde med en svinerådgiver, der løbende sikrede, at

handlingsplanerne blev fulgt og eventuelt justeret. Handlingsplanerne blev baseret på foderopgørelser på sektionsniveau, som muliggjorde en vurdering af foderforbruget i alle dele af soens cyklus, hvilket var vigtigt, hvis søernes foderforbrug skulle optimeres.

De hyppigste emner i handlingsplanerne var:

- Konsekvent huldstyring ved drægtige søer - ved fysisk at mærke på den enkelte so og efterfølgende at sikre den korrekte fodertildeling til soen, så soen var i rette huld ved faring.
- Tilpasse foderkurver og fodringstidspunkter til søernes behov, for at reducere søernes huldtab i farestalden.
- Lægge flere grise til søerne efter faring (13-15 stk. alt efter søernes alder og ud fra en vurdering af soens yver) for at reducere antallet af ammesøer og dermed også antallet af diegivningsdage pr. so.
- Konsekvent brunststyring hos polte, så poltene blev løbet i 2. brunst for at reducere antallet af poltefoderdage.

Erfaringsindsamlingen blev gennemført som en før/efter undersøgelse i 8 besætninger, hvor sofoderforbruget blev opgjort på sektionsniveau i en periode. Efter implementering af en handlingsplan blev det ca. 1 år efter vurderet, om foderforbruget pr. årssø og antallet af fravænnede grise pr. årssø havde ændret sig.

TILSKUD

Projektet har fået tilskud fra Svineafgiftsfonden samt EU og Fødevareministeriets Landdistriktsprogram og har aktivitetsnr: 053-400950 samt journalnr.: 3663-D-09-00367 og 3663-U-11-00183.

Baggrund

Opgørelser fra de lokale rådgivningskontorer af produktionsresultaterne for sohold viste, at foderforbruget pr. årssø varierede fra 1.260 til 1.700 FEso (DB-Tjek 2006-2011). Opgørelserne viste samtidig, at der ikke var nogen entydig sammenhæng mellem et højt foderforbrug, diegivningsperiodens længde og et højt antal fravænnede grise pr. årssø. Et højt foderforbrug kunne således kun karakteriseres som en ekstraomkostning for den enkelte besætning. Der var derfor økonomisk grundlag for en optimering af foderforbruget i danske sohold.

Formålet var at reducere foderforbruget i 8 almindelige sobesætninger og samtidig have en konstant og stigende produktivitet. Dette skete ved at opgøre forbruget af sofoder på sektionsniveau i en række besætninger, således at foderstyrken kunne vurderes inden for hver del af soens cyklus. Efterfølgende skulle der prioriteres indsatsområder, som sikrede at foderforbruget indenfor hver del af soens cyklus blev optimeret i forhold til det teoretisk opnåelige foderforbrug. Denne viden ville være til stor gavn for

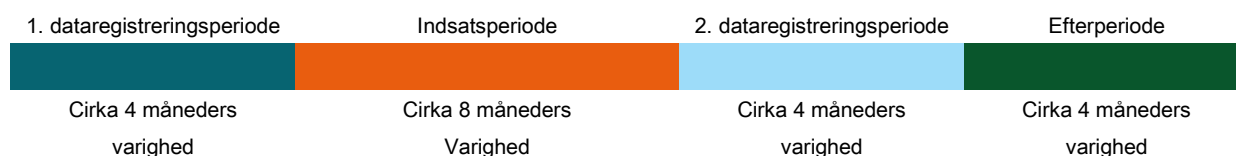
andre besætninger, som arbejdede med samme problemstilling til gavn for produktivitet og foderomkostninger.

Materiale og metode

Erfaringsindsamlingen blev gennemført i 8 besætninger med et foderforbrug på niveau med landsgennemsnittet [1]. Besætningsejeren skulle have en god datadisciplin og være motiveret for at gøre en ekstra indsats for at reducere forbruget af sofoder. Fælles for alle de 8 besætninger var, at de alle anvendte en diegivnings- og en drægtighedsblanding til søerne. De besætninger, som indkøbte foder, fik alle leveret en blanding med 10-15 % valset korn og 85-90 % foderpiller for at tilgodese mavesundheden i besætningen. Informationer omkring besætningernes driftsform, staldsystem og fodringsprincipper fremgår af tabel 7 og tabel 8 i appendiks 1.

Erfaringsindsamlingen blev udført som en før/efter undersøgelse, og erfaringsindsamlingens opbygning fremgår af figur 1. Flere besætninger deltog sideløbende, og det blev sikret, at 1. og 2. registreringsperiode blev afviklet ca. på samme tid af året.

Inden erfaringsindsamlingen blev påbegyndt, blev besætningerne gennemgået for at sikre, at det var muligt, at lave præcise opgørelser på sektionsniveau og om nødvendigt blev der ændret i antallet af foderstreng/foderkæder, siloer osv. I 1. registreringsperiode blev foderforbruget registreret i cirka 4 måneder. Herved kunne foderforbruget pr. foderdag i løbe-, drægtigheds- og farestald beregnes, og det dannede baggrunden for vurderingen af foderforbruget, og dermed for udarbejdelsen af indsatsområderne.

Figur 1. Forløb af erfaringsindsamlingen.

Udpegning af indsatsområder til handlingsplaner

Ud fra opgørelserne af foderforbruget i første registreringsperiode udpegede svineproducent, besætningsrådgiver, en second opinion rådgiver og medarbejdere fra Videncenter for Svineproduktion i fællesskab indsatsområder, hvor det blev vurderet, at foderforbruget kunne optimeres set i forhold til gældende anbefalinger, samt hvor besætningens produktivitet kunne forøges. Rådgiverne udarbejdede en handlingsplan for hver besætning, som besætningsrådgiveren, i samarbejde med svineproducenten, havde ansvaret for at gennemføre og eventuelt justere over en periode på cirka 8 måneder (figur 1; indsatsperiode). Eksempler på indsatsområder fremgår af tabel 1. Opfølgning på handlingsplanen skete efter behov, og antallet af besøg i den enkelte besætning blev aftalt mellem rådgiveren og besætningsejeren. I en del tilfælde blev mindre problemstillinger klaret telefonisk. Efter afslutningen af indsatsperioden blev der afviklet endnu et besøg, hvor medarbejdere fra Videncenter

for Svineproduktion sammen med svineproducenten evaluerede de foreløbige erfaringer med

Table 1. Eksempler på indsatsområder og tilhørende handlingspunkter fra besætningerne¹.

Indsatsområde	Eksempel på handlingsplaner
Fokus på foderoptagelsen i farestalden	<ul style="list-style-type: none"> • 3 daglige fodringer i farestalden kl. 7 - 11 - 21 eller 7 - 11 - 15 • 1. uge efter faring fodres 4 gange dagligt kl. 7 - 11 - 15 - 21 • Foderregulering skal ske dagligt mandag-fredag • Ammesøer reduceres konsekvent i foderstyrke, ryk 2 dage tilbage på foderkurven eller sæt ammesøer 2 FEso ned i 2 dage • Registrering af daglig foderstyrke for 20 søer for at se om foderoptagelsen er som ønsket • Søerne indsættes i farestald på 18°C, og staldtemperaturen justeres op til 22°C, lige før faringerne forventes
Bedre huldstyring i drægtighedsstalden	<p>Løbe/kontrolstald med bokse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foderstyrke fra fravæning til løbning: 4,5 FEso pr. so pr. dag • Søer, der ikke viser brunst indenfor 7 dage, sættes ned på 2,5 - 3 FEso pr. dag for at undgå opfedning • Vurdér søernes huld ved løbning og sæt søerne på den rette foderkurve. Huld vurderes både visuelt og ved at mærke efter på ribbenene <p>Drægtighedsstald med ESF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systematisk huldvurdering ved indsættelse (efter 28 dages drægtighed) samt ved ca. 60 dages drægtighed • Kalibrering af ESF-stationernes indstillinger så korrekt foderration opnås • Udsortering på dag 60 i drægtigheden, hvor foderkurve og huld kan vurderes samlet
Reduktion i poltenes vægt ved første løbning	<ul style="list-style-type: none"> • Poltene i hver sti må kun have en aldersspredning på 14 dage • Poltene fodres restriktivt med 2,5 FEso pr. dag på gulv (tørfodring) eller langkrybbe (vådfodring). Polte, som afviger i størrelse i stien - for små eller store - i forhold til gennemsnittet, slagtes
Løbning af polte i anden brunst	<ul style="list-style-type: none"> • Polte opmærkes i første brunst, og bokses op i løbeafdeling 7-14 dage før løbning i 2. brunst • I denne periode tildeles de 1 FEso ekstra pr. dag (Flushing)
Forbedring af besætningens mavesundhed	<ul style="list-style-type: none"> • Der foretages en USK for mavesår på mindst 20 slagtesøer hver 6. måned • Besætninger med indkøbt foder og vådfoder kan opstille en hammermølle, så op til 40 % af korndelen kan formales direkte i blandetanken. Resten af blandingen - 60 % - leveres som pelleteret tilskudsfoder og blandes direkte i vådfodertanken
Ændring af udskiftningsstrategien	<ul style="list-style-type: none"> • Søer med små skuldersår udsættes efter fravæning • Unge søer udsættes, hvis der er problemer med eksteriør eller moderegenskaber

¹ Punkterne er typiske uddrag fra handlingsplaner fra de forskellige besætninger.

implementeringen af handlingsplanen, samt de forventninger der var til ændringer i produktivitet og sofoderforbrug. Herefter blev der igen gennemført en registreringsperiode (2. registreringsperiode) af foderforbruget efter samme retningslinjer som i 1. registreringsperiode.

Registreringer

I besætningerne var svineproducenten ansvarlig for at registrere løbende hændelser, som blev registreret rutinemæssigt i forbindelse med produktionskontrollen, hvorfra følgende fremgik:

- Antal levendefødte og dødfødte grise pr. kuld
- Pattegrisedødelighed i procent
- Antal fravænnede grise pr. kuld
- Omløberprocent
- Antal spildfoderdage pr. kuld
- Faringsprocent
- Der blev desuden indsamlet sekundære oplysninger omkring langtrukne faringer, farefeberbehandlinger og afgangsårsager.

I samarbejde mellem svineproducenten, de ansatte i besætningen og en registreringstekniker blev følgende endvidere registreret:

- Alle søernes vægt blev registreret for fire hold ved indgang og afgang fra farestalden ved opstart af både første og anden registreringsperiode.
- Forbrug af foder pr. blanding blev registreret med dato og vejeseddel fra leverandøren for de besætninger, der anvendte færdigfoder. Forbruget af foder hos hjemmeblandere blev registreret pr. blanding enten via vådfodringsanlægget eller via tørfoderblanderen.
- For hvert staldafsnit blev antallet af dyr løbende registreret, så antallet af foderdage i hvert afsnit kunne beregnes for en given periode. Derudover kendes den mængde foder, der blev udfodret i hvert afsnit i samme periode, således at foder pr. foderdag kunne beregnes.

I den overordnede opgørelse af produktionsresultater og foderforbrug blev der lavet opgørelser for både 1. og 2. registreringsperiode. Desuden blev udviklingen af produktiviteten fulgt de første 4 måneder af indsatsperioden samt de første 4 måneder efter afslutningen af 2. registreringsperiode.

Beregninger

Alle de ændringer der er beskrevet, er numeriske ændringer, da erfaringsindsamlingen ikke var designet og dimensioneret til at kunne udføre statistisk bearbejdning af data.

Resultater og diskussion

Indsatsområder i besætningerne

Handlingsplanerne i besætningerne omfattede 3-5 indsatsområder, som havde til hensigt at optimere foderforbruget pr. årssø og/eller at øge søernes produktivitet. Af tabel 2 fremgår de overordnede

indsatsområder for hver besætning. De hyppigst anvendte indsatser var huldstyring af drægtige søer - både fysisk gennemførelse af en vurdering af huldet på den enkelte so ved at mærke på soen og efterfølgende at sikre den korrekte fodertildeling til soen, så den var i rette huld ved faring. Her var kontrol af ESF-stationer og korrekt anvendelse af foderkurver i drægtighedsperioden et gennemgående tema. I alle besætningerne blev der foretaget justeringer af foderkurver til drægtige søer (tabel 2), og alle justeringer blev foretaget med baggrund i de foderkurver der anbefales i Drægtighedsmanagement. I flere tilfælde blev der anvendt meget høje foderstyrker de sidste 3-4 uger før faring, hvilket ikke var gavnligt for fødselsvægten på grisene eller soens efterfølgende malkeevne.

I farestalden handlede det primært om at få tilpasset foderkurverne i fodercomputeren (ved vådfodring) og få lavet vejledende foderkurver (ved tørfodring), samt tilpasse antallet af daglige udfodringer og fodringstidspunkterne. Endvidere blev der, som anbefalet i Farestaldsmanagement, lagt vægt på, at foderstyrken blev justeret ca. en halv time efter udfodring. Strategien for ammesøer blev også ændret i flere besætninger, da det viste sig, at søerne reelt kunne passe flere grise end de hidtil havde fået lov til. Dette reducerede antallet af ammesøer med op til 30 % og dermed også antallet af diegivningsdage.

Tabel 2. Overordnede indsatsområder for besætningerne.

Intervention ¹	Besætning							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ændring af foderstyrker i goldperiode	×				×			
Huldstyring i løbe- og kontrolafdeling	×	×	×			×	×	×
Huldstyring i drægtighedsstald	×	×	×	×		×	×	×
Ændringer af foderkurver i drægtighed	×	×	×	×	×	×	×	×
Brunststyring ved polte			×	×	×	×	×	×
Ændret strategi for foderjustering i farestald ²	×	×	×		×	×	×	×
Ændringer af foderkurver i farestald	×	×	×		×	×	×	×
Kalibrering af ESF-stationer ³	×			×				×
Managementændringer omkring ammesøer ²		×					×	
Ændringer af foderrecepter		×	×					
USK på udsættersøer				×		×		×

¹ Der var ikke nogle overraskende årsager til, at foderforbruget var for højere end anbefalingerne i besætningerne og de gennemførte ændringer er alle velbeskrevet i VSP's manualer.

² Ændringerne omfattede ændret tidspunkt for foderjustering (0,5 time efter udfodring) og eventuelt ændring af fodertidspunkt og antal udfodringer pr. dag.

³ I nogle besætninger med tørfoder blev der også udført kontrol af foderets massefylde i fare- og drægtighedsstalde.

⁴ Søerne blev udfordret til at passe flere grise og derved blev behovet for ammesøer mindre og antallet af diegivningsdage reduceret.

Brunststyring hos polte betød meget for hvor længe og hvor mange polte hver besætning havde gående, og var et generelt indsatsområde. Management omkring opmærkning af 1. brunst, flushing og løbning i 2. brunst blev gennemgået med baggrund i Poltmanagement.

Foderforbrug pr. årssø og sofoderforbrug pr. fravænnet gris

Opgørelserne af det samlede foderforbrug i før-perioden viste, at der var store forskelle mellem besætningerne, og at forskellene ikke kunne forklares ud fra enkeltfaktorer som f.eks. længden af diegivningsperioden. Besætning 1 brugte kun 1.436 FEso pr. årssø i 1. registreringsperiode, mens besætning 6 havde et forbrug på 1.558 FEso pr. årssø (tabel 3). Sammenholdes dette med landsgennemsnittet i samme periode, så lå dette på 1538 FEso pr. årssø [1]. I 2. registreringsperiode blev foderforbruget i gennemsnit reduceret med 65 FEso pr. årssø for de 8 besætninger - uden at produktiviteten i form af antallet af fravænnede grise blev påvirket negativt - nærmest tværtimod (tabel 6).

Tabel 3. Samlet foderforbrug pr. årssø i henholdsvis 1. og 2. registreringsperiode for besætningerne.

Besætning	Foderforbrug, FEso pr. årssø		
	1. registreringsperiode	2. registreringsperiode	Ændring
1	1436	1379	-57
2	1492	1330	-162
3	1529	1349	-180
4	1483	1454	-29
5	1540	1602	62
6	1558	1526	-32
7	1500	1374	-126
8	1503	1506	3

Tabel 4. Forbrug af foder pr. fravænnet gris i henholdsvis 1. og 2. registreringsperiode for besætningerne.

Besætning	Sofoderforbrug, FEso pr. fravænnet gris		
	1. registreringsperiode	2. registreringsperiode	Ændring
1	52	47	-5
2	50	44	-6
3	51	47	-4
4	53	53	0
5	56	55	-1
6	53	48	-5
7	51	48	-3
8	49	43	-6

Hvis ændringerne i foderforbruget udtrykkes relativt til foderforbruget i 1. registreringsperiode blev det konstateret, at de 4 besætninger, der reducerede foderforbruget mest, fik det reduceret med 11,8 % (besætning 3), 10,9 % (besætning 2), 8,4 % (besætning 7) og 4 % (besætning 1).

Den største forøgelse af foderforbruget skete i besætning 5, som forøgede foderforbruget med 62 FEso pr. årssø, svarende til 4 %. Sammenholdes dette med, at der også blev fravænnet 1,4 gris mere pr. årssø, så blev foderforbruget pr. fravænnet gris ikke forøget (tabel 4). Hvis foderforbruget pr. årssø ses i forhold til antallet af fravænnede grise pr. årssø, så formåede 7 ud af 8 besætninger at reducere dette, og resultaterne fremgår af tabel 4.

Kun besætning 4 fik ikke reduceret foderforbruget pr. årssø opgjort pr. fravænnet gris. Ændringer i søernes foderforbrug burde ses i forhold til det antal grise der fravænnedes, hvilket sikrer en bedre sammenlignelighed mellem besætninger. Hvis fravænningsvægten i besætningerne var blevet opgjort ved vejning af alle grise, havde det været muligt at opgøre sofoderforbruget pr. kg fravænnet gris, som principielt ville være et rigtig godt mål for foderudnyttelsen i et sohold.

Foderforbrug fordelt på forskellige staldafsnit

Indenfor hver besætning, blev foderforbruget opgjort på de forskellige staldafsnit for at kunne forklare eventuelle ændringer i det samlede foderforbrug. Af tabel 5 fremgår de gennemsnitlige opgørelser for alle besætningerne, mens opgørelserne for hver besætning fremgår af tabel 9 i appendiks 2.

Tabel 5. Gennemsnitligt foderforbrug pr. foderdag opdelt pr. staldafsnit på tværs af de 8 besætninger¹.

Staldafsnit	1. registreringsperiode, FEso pr. dag	2. registreringsperiode, FEso pr. dag	Gennemsnitlig ændring, pct.
Farestald	5,9	6,3	6
Løbestald	3,9	3,2	-16
Kontrolstald	3,1	3,3	6
Drægtighedsstald	3,3	3,1	-5
Poltestald	2,7	2,6	-5

¹ Foderforbrug pr. foderdag pr. staldafsnit er i tabel 9 i appendiks 2 opgjort indenfor hver enkeltbesætning.

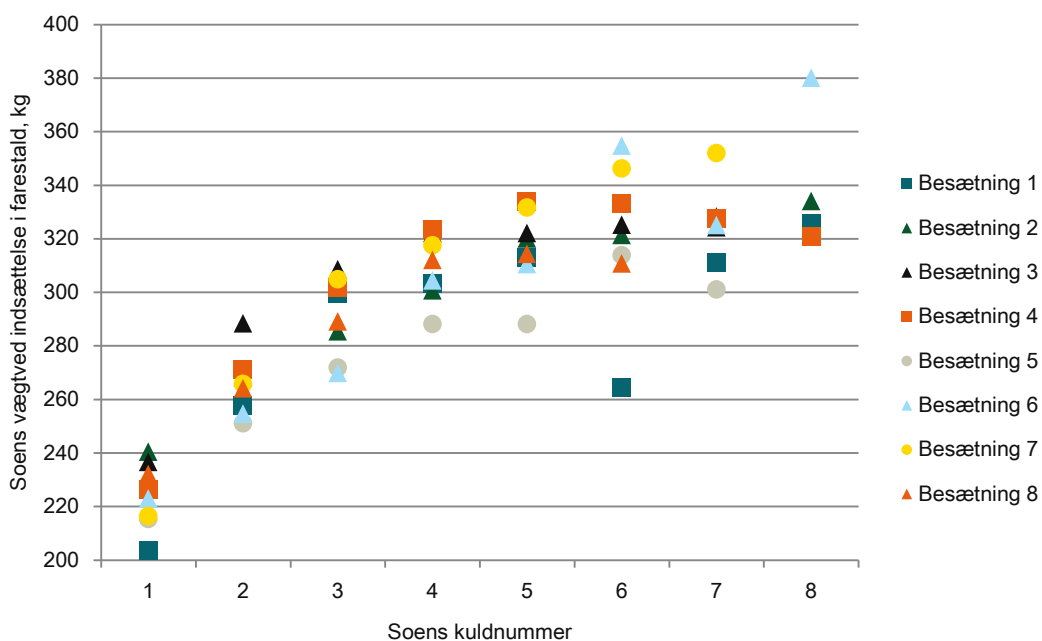
Sammenligningerne sker bedst indenfor den enkelte besætning, idet ikke alle besætninger f.eks. havde en kontrolafdeling, hvor søerne blev opstaldet de første 4 uger efter løbning. Dette betød, at der for nogle besætningers vedkommende var flere foderdage i drægtighedsstalden, hvor søerne fik en relativt høj foderstyrke (implantationsperioden).

Søernes vægt og vægtændringer i diegivningsperioden

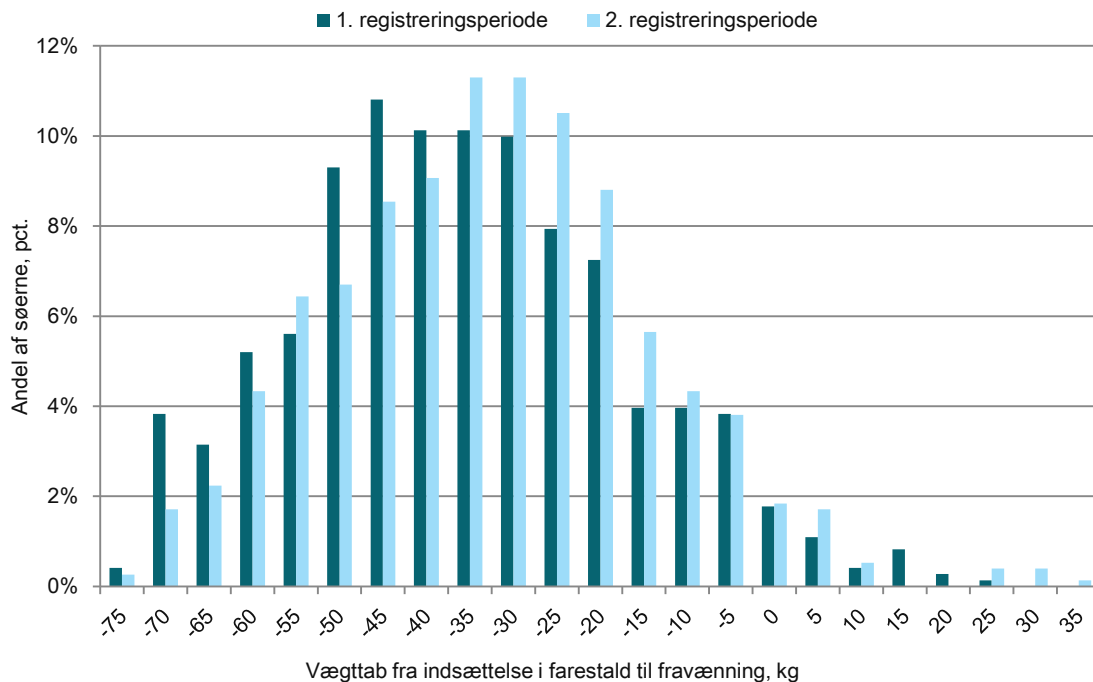
Søernes gennemsnitsvægt indenfor hvert kuldnummer ved indsættelse i farestalden er i figur 2 afbildet for hver besætning. Gennemsnitsvægten blev beregnet på baggrund af vejning af de fire første hold, der blev indsat i farestalden i både 1. og 2. registreringsperiode, og i figur 2 er disse slået sammen. Det skal bemærkes, at der er stor variation indenfor den enkelte besætning (ikke illustreret), og en meget stor variation imellem besætningerne. I besætning 1 var forklaringen på, at vægten på 6. kuldssøer var lavere end 3.-5. kuld, at der tilfældigvis indgik tre 6. kuldssøer som kun vejede 227-245

kg, hvilket reducerede gennemsnittet en del, idet de 3 øvrige 6. kuldssøer som indgik i vejeholdene, vejede 274-320 kg.

Figur 2. Indenfor hver besætning ses gennemsnitsvægten for søer indenfor hvert kuldnummer ved indsættelse i farestalden.

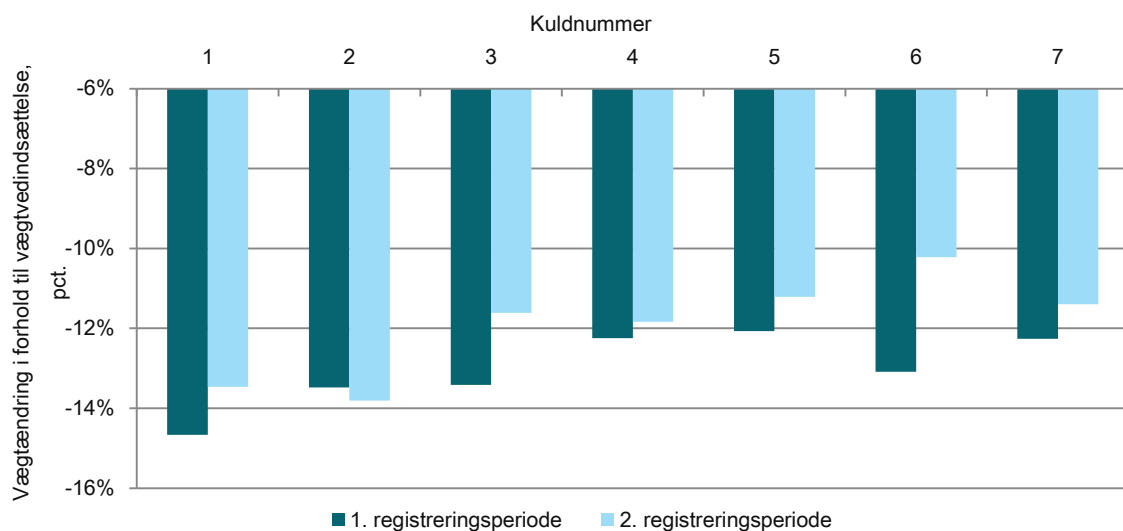

Figur 3. Søernes vægttab i farestalden i 1. og 2. registreringsperiode inddelt i forskellige niveauer.

For både 1. og 2. registreringsperiode er søernes vægttab fra indsættelse i farestalden og frem til fravæning opgjort i figur 3. Den beregnede vægtændring er ikke korrigeret for vægten af det fødte

kuld samt tab af fosterhinder og -væske ved faring. Af figur 3 ses, at færre søer havde meget høje korrigerede væggtab i 2. registreringsperiode, og at variationen mellem søernes væggtab blev indsnævret en anelse i forhold til 1. registreringsperiode. Dette var formodentlig forårsaget af de indsatsområder besætningerne havde indført omkring foderstrategier, foderjustering og blandings sammensætning i besætningerne i den mellemliggende indsatsperiode.

Vægttabet kan med fordel ses i forhold til indsættelsesvægten, da et vægttab på f.eks. 30 kg ikke kan forventes at have samme betydning for en so på 300 kg, som for en gylt på 180 kg. I figur 4 er de gennemsnitlige væggtab indenfor hvert kuldnummer opgjort i procent af vægten ved indsættelse. For de fleste kulddnumre er det procentuelle vægttab blevet reduceret fra 1. til 2. registreringsperiode. Da der kun indgik enkelte 8. kuldssøer, indgik disse ikke i beregningerne til figur 4.

Figur 4. Vægttabet fra indsættelse i farestalden til fravæning opgjort indenfor kuldnummer for både 1. og 2. registreringsperiode. Data fra alle 8 besætninger indgår indenfor hvert kuldnummer.

Fravænnede grise pr. årso

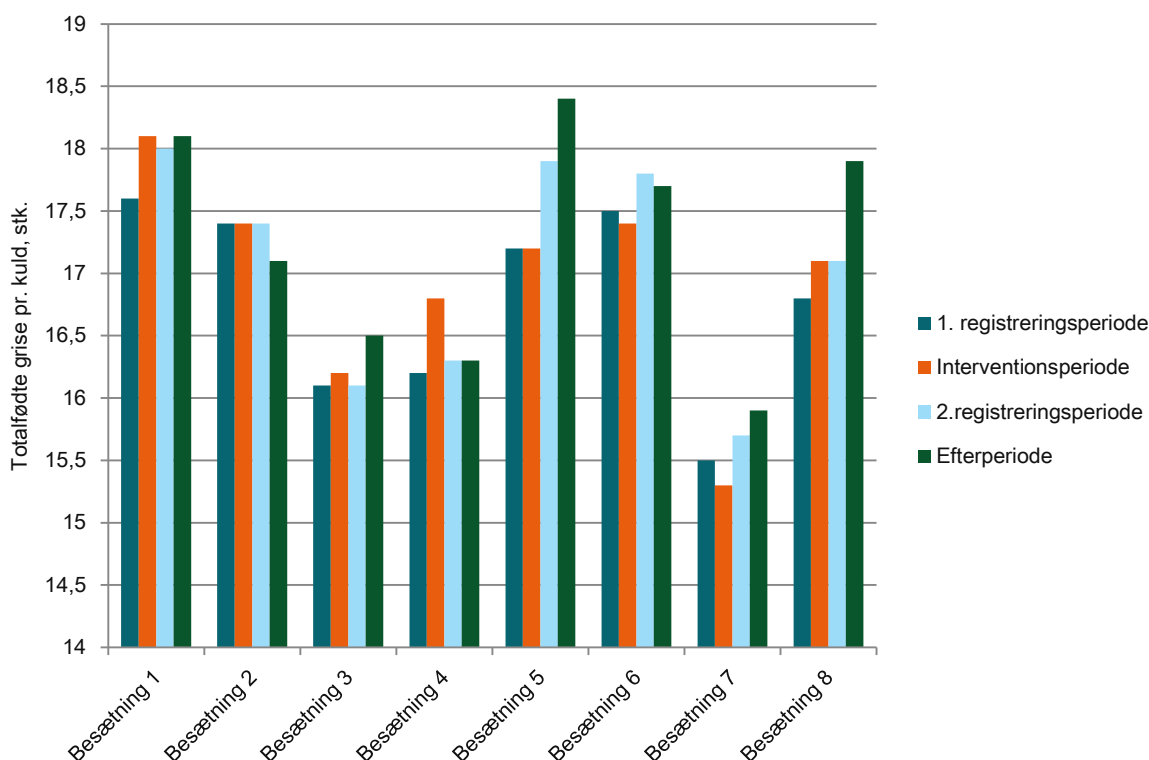
Fravænnede grise pr. årso for de to registreringsperioder er opgjort i tabel 6. Den gennemsnitlige fremgang i de 8 besætninger var 0,8 fravænnede grise pr. årso, og denne forskel kunne på grund af erfaringsindsamlingens opbygning ikke vurderes statistisk. Variationen var stor, idet besætning 1 formåede at øge produktiviteten med 2,2 fravænnede grise pr. årso. Besætning 3 havde derimod en tilbagegang på 0,6 fravænnede grise pr. årso. Efter afslutningen af undersøgelsen blev produktiviteten i besætning 3 dog igen øget, så der blev fravænnet 30,4 grise pr. årso de første 4 måneder efter afslutningen af 2. registreringsperiode.

Tabel 6. Antallet af fravænnede grise pr. årssø i henholdsvis 1. og 2. registreringsperiode for besætningerne.

Besætning	Fravænnede grise pr. årssø		
	1. registreringsperiode	2. registreringsperiode	Ændring
1	29,6	31,8	+2,2
2	29,6	30,2	+0,6
3	29,5	28,9	-0,6
4	28,9	30,3	+1,4
5	29,1	30,5	+1,4
6	27,8	27,6	-0,2
7	28,4	28,6	+0,2
8	29,4	30,5	+1,1

Antallet af totalfødte grise pr. kuld

Ved at overvåge antallet af totalfødte grise pr. kuld blev det muligt at vurdere om de indsatsområder, der blev iværksat, havde konsekvenser for kuld størrelsen.

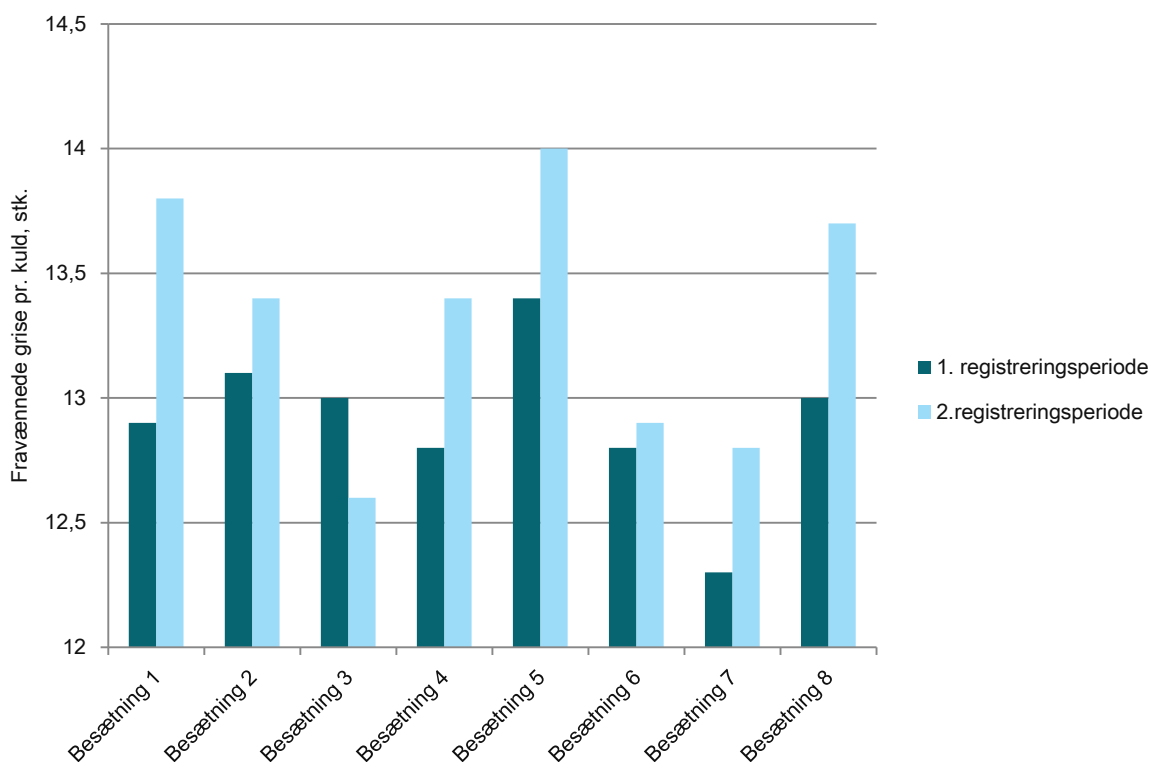
Figur 5. Antallet af totalfødte grise pr. kuld i henholdsvis 1. registreringsperiode, interventionsperiode, 2. registreringsperiode samt efterperioden for besætningerne.

For at undersøge en eventuel afsmittende effekt på den periode der lå umiddelbart efter 1. registreringsperiode (interventionsperiode) og umiddelbart efter 2. registreringsperiode (efterperiode), blev data for disse perioder også afbildet i figur 5. De supplerende perioder blev kun overvåget for at kunne vurdere, om det efterfølgende kuld blev påvirket negativt, hvilket figur 5 tyder på ikke var tilfældet. Af figur 5 fremgår det, at antallet af totalfødte grise pr. kuld steg nummerisk samtidig med

arbejdet med at reducere det samlede sofoderforbrug. I besætningerne 1, 5, 6, 7 og 8 steg antallet af totalfødte grise pr. kuld mere end hvad avlsfremgangen giver, hvilket blev tilskrevet effekten af handlingsplaner vedrørende løbestrategier for polte samt ændrede foderstyrker i implantationsperioden.

Fravænnede grise pr. kuld

I flere af besætningerne blev der også iværksat handlingsplaner omkring management i farestalden, bedre klimastyring i pattegrisehulerne og ændrede procedurer for opsamling af pattegrise, der faldt fra i løbet af diegivningsperioden. Det medførte, at antallet af fravænnede pattegrise pr. kuld steg i de fleste besætninger (figur 6). I besætning 1 var fremgangen i antallet af fravænnede grise pr. kuld på 0,9, og dette var blandt andet forårsaget af, at dødeligheden blev reduceret med 4 procentenheder i besætningen fra 1. til 2. registreringsperiode.

Figur 6. Antallet af fravænnede grise pr. kuld i henholdsvis 1. og 2. registreringsperiode for besætningerne.

Konklusion

Erfaringen fra de 8 deltagende besætninger var, at foderforbruget i gennemsnit blev reduceret med 65 FEso pr. årssø, når der blev sat en række handlingsplaner i gang indenfor forskellige indsatsområder for at reducere foderforbruget og optimere produktiviteten. Handlingsplanerne blev udarbejdet individuelt og løbende fulgt op af en svinerådgiver, som sikrede, at de aftalte ændringer blev gennemført.

Den samlede reduktion i foderforbruget var gennemsnitligt på 65 FEso pr. årssø. I gennemsnit blev foderforbruget i diegivningsperioden hævet med 45 FEso pr. årssø og mens foderforbruget i resten af cyklus + polte i gennemsnit blev reduceret med 110 FEso pr. årssø. Ændringerne havde ikke haft negativ effekt på besætningernes produktivitet, som tværtimod steg i perioden. Besætningerne havde således i gennemsnit oplevet både en produktivitetsstigning og et reduceret foderforbrug, således at de brugte 4 FEso mindre pr. produceret gris - svarende til cirka 10 kr. pr. gris.

De deltagende besætninger var et repræsentativt udsnit af danske besætninger, så det er muligt, at reducere foderforbruget i sohold ved at holde fokus på udvalgte områder for den enkelte besætning. Det er ikke muligt, at prioritere hvilke indsatsområder der har størst betydning for foderforbrug og produktivitet ud fra denne undersøgelse, men en konsekvent huldstyring i drægtighedsperioden og justering af fodertildelingen i farestalden har været gennemgående temaer i de deltagende besætninger.

Referencer

[1] Vinther, J.: (2012): Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2011. [Notat nr. 1212](#), [Videncenter for Svineproduktion](#).

Deltagere

Deltagere: Ellen Møller Hansen, Syddansk Svinerådgivning, Lars Winther, LandboNord Svinerådgivning, Michael Groes Christiansen, Videncenter for Svineproduktion.

Teknikere: Peter Nøddebo Hansen, Linda Sandberg Pedersen, Videncenter for Svineproduktion.

Afprøvning nr.: 1071

//NJK//

Appendiks 1

Table 7. Kort beskrivelse af besætningerne der deltog i erfaringsindsamlingen.

Besætning	1	2	3	4
Antal årssøer, stk.	1.000	640	900	1.600
Diegivningstid, uger	5	4-5	4-5	4
Driftsform	Ugedrift	2 ugers holddrift	3 ugers holddrift	Ugedrift
Fodertype	Hjemmeblandet foder ud fra tilskuds foder	Færdigfoder	Hjemmeblandet foder	Hjemmeblandet foder
Fodringsprincip	Vådfoder	Tørfoder	Vådfoder	Vådfoder
Opstaldning i løbeafdeling	Bokse i 4 uger efter løbning	Bokse i 4 uger efter løbning	Bokse	Bokse i 4 uger efter løbning
Opstaldning i drægtighedsstald	L-stier med en ædeboks pr. so	Løsdrift med ESF	Bokse	Løsdrift i stier med langkrybber
Opstaldning i diegivningsperioden	Kassestier	Kassestier	Kassestier	Kassestier med dobbeltkrybbe

Table 8. Kort beskrivelse af besætningerne der deltog i erfaringsindsamlingen.

Besætning	5	6	7	8
Antal årssøer, stk.	1.150	540	450	650
Diegivningstid, uger	5	4	4	4
Driftsform	Ugedrift	Ugedrift	Ugedrift	Ugedrift
Fodertype	Færdigfoder	Hjemmeblandet foder	Færdigfoder	Færdigfoder
Fodringsprincip	Tørfoder	Tørfoder til drægtige og vådfoder til diegivende søer	Vådfoder	Tørfoder
Opstaldning i løbeafdeling	Bokse - sættes i løsdrift efter løbning	Bokse til efter løbning	Bokse - sættes i løsdrift 4 uger efter løbning	Bokse i 4 uger efter løbning
Opstaldning i drægtighedsstald	Løsdrift med ESF	Løsdrift i stier med gulvfodring	Løsdrift med ESF	Løsdrift i stier med guldfodring
Opstaldning i diegivningsperioden	Kassestier	Kassestier	Kassestier	Kassestier

Appendiks 2

Tabel 9. Gennemsnitligt foderforbrug pr. foderdag opdelt pr. staldafsnit for hver af de deltagende besætninger i erfaringsindsamlingen¹.

Staldafsnit	Besætning	Foderforbrug, FEso pr. årssø		
		1. registreringsperiode	2. registreringsperiode	Ændring, pct.
Farestald	1	6,5	6,1	-5
	2	5,5	6,5	18
	3	5,7	5,2	-8
	4	7,2	7,1	-2
	5	6,0	6,9	15
	6	5,9	6,8	17
	7	5,2	5,5	6
	8	5,4	6,3	15
Løbestald	1	2,8	3,4	19
	2	3,7	3,2	-15
	3	3,8	3,1	-18
	4	4,1	3,2	-21
	5	3,2	3,5	8
	6	3,8	3,4	-11
	7	3,9	3,0	-24
	8	5,7	3,3	-43
Kontrolstald	2	2,8	2,9	6
	5	3,2	3,5	8
	8	3,4	3,6	6
Drægtighedsstald	1	3,0	2,6	-12
	2	3,2	2,6	-20
	3	3,7	3,3	-13
	4	3,4	3,2	-6
	5	3,5	3,4	-3
	6	2,8	3,3	18
	7	3,2	3,0	-8
	8	3,4	3,6	6
Poltestald	1	2,2	2,3	8
	3	3,2	2,4	-24
	4	2,7	2,9	7

¹ Da ikke alle besætninger havde alle typer af staldafsnit med selvstændige foderblandinger og fodringsanlæg, er opgørelserne kun lavet på de staldafsnit, hvor der kunne foretages opgørelser.

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 40 00

vsp-info@lf.dk

Fax: 33 11 25 45

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.